

Svar på fullmäktigemotion om en andra svenskspråkig språkbadsgrupp i Borgå

Finskspråkiga utbildningssektionen 16.11.2023 § 108
2685/12.00.01/2023

Beredning och ytterligare information områdesrektor Juha-Pekka Levänen juha-pekka.levanen@porvoo.fi, utvecklingskoordinator för undervisning Katariina Kainulainen katariina.kainulainen@porvoo.fi och utvecklingschef för småbarnspedagogik Jaana Häkkinen jaana.hakkinen@porvoo.fi

Fullmäktigeledamöterna Hilka-Leena Orava, Nina Uski, Seija Metsola, Janne Ranta, Nea Hjelt, Jarmo Grönman, Seppo Ijäs, Jorma Wiitakorpi och Markku Välimäki har 26.11.2021 väckt en motion om att grunda en andra svenskspråkig språkbadsgrupp. Enligt motionen har barnen i flera familjer som ansökt om en plats i språkbadsgruppen blivit utan plats. I motionen sägs att flera nya barn som har ansökt om plats har blivit utan plats för att över hälften av platserna fylls enligt syskonprincipen. I motionen lyfts också fram att de lagstadgade dimensioneringarna för småbarnspedagogiken begränsar storleken på språkbadsgruppen. För språkbadet (5- och 6-åringar) är den lagstadgade dimensioneringen 21 barn per grupp (lagen om småbarnspedagogik 540/2018).

Det språkbad som anordnas av Borgå stad är tidigt fullständigt språkbad, som börjar i småbarnspedagogiken vid fem års ålder och pågår till slutet av årskurs 9 i den grundläggande utbildningen. I tidigt fullständigt språkbad ska andelen undervisning som ges på språkbadsspråket utgöra minst 50 % av hela programmet så att andelen i småbarnspedagogik och förskoleundervisning är närmare 100 %, i årskurserna 1–2 cirka 90 %, i årskurserna 3–4 cirka 70 % och i årskurserna 5–9 i medeltal 50 % (Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014, 91). Tidigt fullständigt språkbad är ett sätt att lära sig och studera det svenska språket. I Borgå är det dessutom möjligt att studera svenska språket som frivilligt A2-språk, vilket innebär att eleven börja studera svenska redan i årskurs 4 istället för i årskurs 6.

Borgå stad anordnar språkbad inom småbarnspedagogik, förskoleundervisning och grundläggande utbildning vid vissa enheter. Småbarnspedagogik och förskoleundervisning anordnas i daghemmet Helmi och grundläggande utbildning i Albert Edelfeltin koulu. Att koncentrera språkbadet till vissa enheter är viktigt med tanke på det pedagogiska samarbetet: språkbadet utgör för tillfället en enhetlig lärstig från småbarnspedagogiken till den grundläggande utbildningen. För att garantera elevernas jämlikhet har Borgå stad också beaktat placeringen av språkbadsenheten i sina principer om skolskjuts: för nya skolever fattas ett beslut om närskola, vilket innebär att principerna för skolskjuts omfattar också språkbadselever. På det sättet har eleverna en verklig jämlik möjlighet till språkbadundervisning oberoende av var de bor. Vårdnadshavaren är förstas ändå ansvarig för transporterna till småbarnspedagogiken.

I språkbadsundervisningen följs en språkbadsplan som uppdaterades i slutet av 2022 i samarbete med Porvoon Kielikylpyry. Planen gäller åren 2023–2026. I planen fastställs hur man ansöker om plats i språkbadet, och där har tagits bort den syskonrätt som hänvisas till i motionen. I allmänhet har det funnits några flera sökande till språkbadet än vad det finns platser. Den syskonrätt som gällde förut garanterade i praktiken att om ett äldre barn i en familj hade fått plats inom språkbadet så fick också alla yngre barn i familjen plats. Syskonrätten granskades i förhållande till likställighetsprincipen, och det konstaterades att syskonrätten innebär att alla sökande inte behandlas jämlikt. Nuförtiden lottas platserna ut till språkbadet inom småbarnspedagogiken, ifall det finns flera sökande än platser.

I språkbadsplanen har också antecknats framtida utvecklingsåtgärder både för småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen. I motionen sägs att språkbadsundervisningen i flera år har fått finansiering av Utbildningsstyrelsen för att utveckla och utvidga språkbadet, och att staden kunde få finansiering av Utbildningsstyrelsen för att utvidga språkbadet. Staden har årligen av Utbildningsstyrelsen sökt det statliga specialunderstöd som nämns i motionen, och det kan till vissa delar användas också till kostnader för utvidgning av språkbadet. Man bör dock lägga märke till att inom det språkbad i den grundläggande utbildningen som Borgå stad anordnar ingår 228 årsveckotimmar under hela den grundläggande utbildningen. Då en årsveckotimme kostar i medeltal cirka 1 800 euro i året, skulle 228 årsveckotimmar kosta cirka 410 000 per år. I förra ansökningsomgången fick Borgå stad 40 000 euro i statligt specialunderstöd av Utbildningsstyrelsen för språkbadet. Visserligen kan en del av undervisningen eventuellt ordnas i samband med undervisningen för de övriga eleverna, vilket kan sänka kostnaderna.

I motionen nämns att språkbadet tidigare har lidit av svårigheter att rekrytera personal och att det i Finland sedan 2018 har funnits en utbildning för klasslärare inom språkbad. I Borgå stad arbetar för tillfället en engagerad och kompetent personal inom språkbadet, men stränga behörighetsvillkor inverkar på antalet sökande. Det har till exempel funnits svårigheter att ordnas specialundervisning på svenska under tidigare läsår. I Utbildningsstyrelsens föreskrift (OPH-1435-2022) fastställs närmare hur anställda inom språkbad kan påvisa att de har tillräcklig kunskaper i undervisningsspråket.

Den nyaste utredningen om intresset för språkbad gjordes hösten 2023. Enkäten besvarades av 256 personer. Av dem som svarade var 227 intresserade att söka en plats åt sitt barn antingen i svenskspråkigt språkbad eller eventuell engelskspråkig undervisning. Av dessa skulle 118 välja svenskspråkigt språkbad om det skulle erbjudas både svenskspråkigt språkbad och engelskspråkig undervisning. Om svaren fördelas på sju (7) olika åldersklasser, skulle det i medeltal finnas 17 elever på en årsklass.

Enligt utredningen förutsätter intresset för språkbad en språkbadsgrupp per årsklass även i framtiden. Enligt utredningen finns det inte tillräckligt intresse för att grunda en andra svenskspråkig språkbadsgrupp. Förutom mängden på intresse måste man också beakta att det skulle krävas ett tätt samarbete mellan småbarnspedagogik, förskoleundervisning och grundläggande utbildning för att möjliggöra en enhetlig språkbadsstig även i framtiden. Ett ändamålsenligt samarbete förutsätter att lokalerna fysiskt ligger inom ett rimligt avstånd från varandra. Albert Edelfeltin koulus lokaler, och även lokalerna i andra skolor med årskurs 1–6, är för tillfället fulla, och möjliggör inte att staden grundar sex grupper till i samma skola. Även småbarnspedagogikens lokaler är fulla, och det är inte möjligt att grunda nya grupper i nuvarande enheter.

Av dessa orsaker anses att det i detta skede inte finns möjligheter att grunda en andra svenskspråkig språkbadsgrupp i enlighet med motionen, eftersom det inte finns tillräckligt intresse eller lokaler.

Direktör för grundläggande utbildningen och gymnasieutbildning Finskspråkiga utbildningssektionen beslutar föreslå nämnden för växande och lärande och vidare stadsstyrelsen att det som sägs ovan ges som svar på Hilikka-Leena Oravas motion 26.11.2021. Paragrafen justeras genast.

Beslut

Finskspråkiga utbildningssektionen beslutade föreslå nämnden för växande och lärande och vidare stadsstyrelsen att det som sägs ovan ges som svar på Hilikka-Leena Oravas motion 26.11.2021.

Hilikka-Leena Orava deltog inte i ärendet på grund av jäv.

Paragrafen justerades genast.

Nämnden för växande och lärande 23.11.2023 § 108
2685/12.00.01/2023

Beredning och tilläggsuppgifter
områdesrektor Juha-Pekka Levänen, utvecklingskoordinator för undervisning Katariina Kainulainen och utvecklingschef för småbarnspedagogik Jaana Häkkinen, fornamn.efternamn@porvoo.fi

Finskspråkiga utbildningssektionen har på sitt möte 16.11.2023 behandlat Hilikka-Leena Oravas motion om att grunda en andra svenskspråkig språkbadsgrupp.

Bildningsdirektör

Nämnden för växande och lärande beslutar föreslå stadsstyrelsen att det som sägs ovan ges som svar på Hilikka-Leena Oravas motion 26.11.2021.

Paragrafen justeras genast.

Beslut

Finskspråkiga utbildningssektionen beslöt stadsstyrelsen att det som sägs ovan ges som svar på Hilikka-Leena Oravas motion 26.11.2021.

Hilikka-Leena Orava deltog inte i ärendet på grund av jäv.

Paragrafen justerades genast.